

זכויות יוצרים בעת היציאה מהמגירה / עו"ד עדי מרכוס*

הליך היציאה מהמגירה של כל יצירה הוא חלק חשוב ביותר למימוש הפוטנציאל שלה. אולם, לצד הרצון בהוצאה לפועל של הפוטנציאל (שהרי מה טוב רעיון לתסריט או לאפליקציה אם אלה נשארים במגירת היוצר) קיים החשש התמידי מפני גניבת זכויות היוצרים והיריעה קצרה מלהכיל את "סיפורי הזוועות" בנושא.

כל יוצר מתחיל, אשר עמל ימים ולילות על יצירתו - כתב אאוטליין לספר או תסריט, הגה רעיון לפורמט טלוויזיוני או התחיל לפתח תוכנה או מערכת חדשנית, שואף שיצירתו תמצא את דרכה אל מוציאים לאור, סוכנים, מפיקי טלוויזיה, בעלי חברת תוכנה מתקדמת או משקיעים. בהתאם לאמנת ברן להגנת יצירות ספרותיות ואמנותיות, אין דרישה שיצירה תהא רשומה בצורה כלשהי על מנת להעניק לה הגנה, אולם החיים מלמדים כי בהעדר תיעוד לקיומה של היצירה והתאריך בו נוצרה, עולות שאלות מהותיות לגבי זהות יוצריה והבעלות בה.

בעבר, יוצרים היו משתמשים בשירותי הדואר ושולחים לעצמם את יצירתם בדואר רשום, על מנת שהתאריך על המעטפה יהווה ראיה למועד התהוות הזכויות ביצירה. אולם בעידן המודרני לא נראה כי פעולה זו מהווה ראיה מספיקה לבעלות. בדומה, יוצרים רבים מסתמכים על כתבי סודיות, שהם צעד ראשוני חשוב בהגנה על זכויות, אולם למצער אינם מספקים הגנה מלאה ככול שזה נוגע לזכויות היוצר. זאת, כיוון שסעיף 5 לחוק זכויות היוצרים הישראלי אינו מעניק הגנה לרעיון, ועל כן, ככול שיצירתו של היוצר אינה מפותחת במלואה, העתקה עשויה להיתפס כמעתיקה את הרעיון ולא את דרך הביטוי שלה והיצירה לא תזכה להגנה. כך, על מנת לחסות תחת הגנת החוק על היצירה להיות בבחינת רעיון שקרם עור וגידים ומכיל אלמנטים ייחודיים ודרכי יישום ולא רעיון גולמי. בנוסף, אם המסמכים אינם מגדירים באופן מדויק את היצירה והיקפה, יהיה קל יחסית לטעון שיצירה מתחרה נוצרה באופן עצמאי.

לעתים, על מנת להעניק ליצירה הגנה, נכון להפקידה אצל נוטריון וכך יש אישור נוטריוני למועד ההפקדה ובמקרה של מחלוקת, אשר, בצירוף התצהיר המלווה אותו, יהווה ראיה לזהות היוצר ומהות היצירה. בניהול מגעים עם גופים בינלאומיים לעתים נכון לבצע רישום של היצירה במאגר יצירות בינלאומי, כדוגמת מאגר זכויות היוצרים הפדראלי בארה"ב או ספריית הקונגרס בארה"ב. בעוד שבישראל אין מאגר רשמי של זכויות יוצרים (קיימים מספר מאגרים אינטרנטיים בלתי רשמיים אולם אפקטיביות הרישום בהם לא עמדה עדיין באופן מקיף במבחן הפסיקה) הליך הרישום במאגרים בארה"ב הוא יחסית פשוט ומאפשר רישום יצירה בתנאי שהיא סרט, הקלטה, הלחנה, עבודה ספרותית, תוכנה או קוד מחשב, אינה יכולה להתפרסם באותה עת ומצויה בהתהוות לקראת הפצה מסחרית. עם הרישום במאגר, מתקבל אישור לבעלות ביצירה אשר הוכר בעבר כבעל משקל ראייתי נכבד גם בארה"ב וגם בישראל, עשוי להרתיע מפירים פוטנציאליים ויכול לשפר את מעמד היוצר במשאים ומתנים כאסמכתא לקיום נכס קניין רוחני אמיתי.

בכל מקרה, חשוב לזכור שהגנה על זכויות יוצרים אינה עניין של מה בכך, חשוב להיוועץ בעורך דין מסחרי בעל ניסיון רב שנים בתחום וחשוב לא להסתמך על תבניות מסמכים סטנדרטיות, באשר אלה לא תמיד יספקו את ההגנה ולעתים עלולות ליצור תחושת ביטחון שקרית שתגרום לחשיפה מיותרת של מידע סודי ודווקא תפגע בהגנת זכויות היוצרים.

* עו"ד עדי מרכוס. הינה עורכת דין במשרד אפיק ושות' (www.afiklaw.com) המתמקדת במשפט מסחרי ודיני חברות, זכויות יוצרים, דיני תקשורת ואומנים ועסקאות בינלאומיות. עו"ד מרכוס הינה בוגרת הפקולטה למשפטים ובעלת תואר שני בתקשורת באוניברסיטת תל אביב ותואר שני במנהל עסקים בינלאומי מאוניברסיטת בר אילן. היא התמחתה במשרד המשפטי אצל המשנה ליועץ המשפטי לממשלה בתחום הדין האזרחי וזכויות היוצרים, לאחר מכן עבדה 18 חודש במשרד שלמה כהן בתחום הקניין הרוחני, כ-11 שנה במחלקה המשפטית בגוף התקשורת "רשת נגה בע"מ" (ערץ 2 של הטלוויזיה), כאשר תפקידה האחרון בטרם מיוזג החברה עם ערוץ 10, כראש תחום במחלקה המשפטית ולאחר כן, טרם הצטרפותה למשרד, כיועצת המשפטית הפנימית של קנלר ייצוג אמנים, בכל נושא היעוץ המשפטי של אמנים ואנשי תרבות, בין בישראל ובין במישור הבינלאומי. אין בסקירה כללית זו משום ייעוץ משפטי כלשהו ומומלץ להיוועץ בעורך דין המתמחה בתחום זה בטרם קבלת כל החלטה בנושאים המתוארים בסקירה זו. לפרטים נוספים: 03-6093609, או באמצעות הדואר האלקטרוני: afiklaw@afiklaw.com.

Copyrights coming out of the drawer / Adi Marcus, Adv *

The process of getting a creative work out of the drawer and published is a very important part of realizing its potential. However, along with the understandable desire of the creator to maximize the work's potential (after all, what good is an idea for a script or an app if such remain known only to the creator) comes the constant fear of copyright theft and every creator is more than familiar with the various "horror stories" on the subject.

Every starting creator who has worked around the clock to perfect his creation - whether it be an outline for a book or screenplay, an idea for a television format or an initial development for an innovative software or system, strives for his work to find its way to publishers, agents, TV producers, advanced software companies or investors. While the Bern Convention for the Protection of Literary and Artistic Works places no requirement that a work be registered in any way in order to grant it protection, life shows that in the absence of documentation of the work's existence and the date of creation, material issues can arise.

In the past, creators used the postal services and sent their work to themselves by registered mail, so that the date on the envelope could be used as evidence of the date of formation of the rights in the work. However, in modern age this action may not be enough to establish evidence of ownership. Similarly, many authors rely on confidentiality agreements, which are an important first step in protecting rights, but unfortunately do not provide full protection for the creator. This, due to the fact that section 5 of the Israeli Copyright Law does not provide protection for an idea, and therefore, in the event that the author's work is not fully developed, copying may be perceived as merely imitating the idea and not the way it is expressed, rendering the work unprotected. Thus, in order to be protected under law, the work must be a fully realized and implemented idea which contains unique elements and ways of application and not simply a raw concept. In addition, if the documents do not accurately define the work and its scope, it will be relatively easy to contend that a competing work was created independently.

Sometimes, a way to grant a work protection is to deposit it with a notary, thus providing a notarized certificate for the date of deposit and in case of dispute, the certificate and affidavit accompanying it, will constitute evidence regarding the identity of the creator and the nature of the work. Additionally, when conducting contacts with international bodies it is sometimes fitting to record the work with an international repository of works, such as the US Federal Copyright Repository or the US Library of Congress. While in Israel there is no official copyright database (there are several unofficial online databases but the effectiveness of the recording with such has not been proven sufficient in legal cases), the registration procedure in the US databases is relatively simple and allows for registration of a work provided it is a film, recording, composition, literary work, software or Computer code, which can not be published at the time and is in the process of being prepared for commercial distribution. Upon recording with the database, a certificate of ownership of the work is issued, which has been previously recognized as having significant evidential weight in both the United States and Israel, and which may deter potential infringers and improve the author's status in negotiations as evidence for the existence of a real intellectual property asset.

In any event, it is important to remember that copyright protection is not a trivial matter, it is important to consult a commercial lawyer with experience in the field and not to rely on standard document templates, as these will not always provide protection and can sometimes create a false sense of security which may jeopardize the author's copyright protection.

***Adi Marcus, Adv.** is an attorney in the office of Afik & Co. (www.afiklaw.com) who focuses primarily on commercial and corporate law, copyrights, media law and international transactions. Advocate Marcus holds a major in law, an M.A in communication from Tel Aviv University and an international MBA from Bar Ilan University. She completed her internship at the Ministry of justice under the Deputy Attorney General focusing civil law and copyright law, then worked for about 18 months in the office of Shlomo Cohen in the field of intellectual property, about 11 years in the legal department of the communications network "Noga Network" (Channel 2 of TV), with her last position before the company merged with Channel 10, was head of department in the legal department and then, before joining the firm, as Kneller Artists Representation's internal legal advisor, representing in all matters of legal advice to artists and cultural figures, both in Israel and internationally. Nothing herein should be treated as a legal advice and all issues must be reviewed on a case-by-case basis. For additional details: +972-3-6093609 or at the e-mail: afiklaw@afiklaw.com.